

**A HÁTTÉR TÁRSASÁG A MELEGEKÉRT VÉLEMÉNYE A TÁMOP-5.5.5/08/1 SZ.
A DISZKRIMINÁCIÓ ELLENI KÜZDELEM – A TÁRSADALMI SZEMLÉLETFORMÁLÁS ÉS
HATÓSÁGI MUNKA ERŐSÍTÉSE C. PÁLYÁZAT KAPCSÁN**

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében *A diszkrimináció elleni küzdelem – a társadalmi szemléletformálás és hatósági munka erősítése* címmel pályázatot írt ki az Egyenlő Bánásmód Hatóság számára a diszkrimináció elleni fellépés hatékonyabbá tételére. A pályázati felhívás a diszkrimináció által érintett csoportok közül négyet emel ki (nők, 40 éven felüliek, romák és fogyatékossgal élők), ami azonban nem zárja ki, hogy a Hatóság által benyújtott pályázat, illetve annak megvalósítása során más célcsoportokat is bevonjon a programokba. Véleményünk szerint a mai Magyarországon a szexuális kisebbségek a diszkriminációnak leginkább kitett társadalmi csoportok közé tartoznak, ezért mindenképpen indokolt, hogy a Hatóság a pályázati felhívásban megnevezett csoportok mellett a szexuális irányultság és nemi identitás szerinti csoportokat is megfelelő figyelemben részesítse.

Az Európai Unió Amszterdami Szerződésének 13. cikke hat védett szempontot (nem, faji vagy etnikai származás, vallás vagy meggyőződés, fogyatékossg, kor, szexuális irányultság) sorol fel a hátrányos megkülönböztetési elleni fellépés kapcsán. A 2000/78/EK sz. a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló irányelv is külön nevesíti a szexuális irányultságot mint védett csoportot. A Bizottság 2008. májusában tette közzé a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossgra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló irányelvtervezetét, amely a foglalkoztatáson kívüli jogviszonyok esetén is tiltaná a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetést. Az elmúlt időszak egyik legjelentősebb antidiszkriminációs kezdeményezése, a *2007 – Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év* célcsoportjai között is szerepeltek a szexuális kisebbségek. Mindezek alapján megállapítható, hogy az Európai Unió közösségi joga és programjai a nem, a faji vagy etnikai származás, a fogyatékossg és a kor mellett a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetés elleni fellépést is kiemelt közpolitikai célként kezelik.

A pályázati felhívásban hivatkozott Eurobarometer felvételek bizonyítják, hogy a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetés igen elterjedt az Európai Unióban, a válaszadók szerint a faji és etnikai diszkrimináció után a legelterjedtebb diszkriminációs alap. A felmérések arra is rávilágítottak, hogy Magyarországon az Európai Unió átlaghoz képest még rosszabb a helyzet: míg a meleg és leszbikusok társadalmi elfogadása az Unió országaiban 10-es skálán 7,9-es értéket kapott, Magyarországon csak 6,2 pontot (az európai átlag és a magyar eredmény közti eltérés ebben a kérdésben volt a legjelentősebb). Hasonló képet fest a magyarországi helyzetről az MTA Szociológiai Kutatóintézetének a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából készült 2007-es kutatása is: az 1122 meleg, leszbikus, biszexuális vagy

transznemű válaszadó 75,7 százaléka tekintette magát hátrányosan megkülönböztetett társadalmi csoport tagjának. Az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz érkezett panaszok alacsony száma mutatja, hogy a meleg és leszbikusok jogtudatossága, jogérvényesítésbe vetett bizalma elmarad a hátrányos megkülönböztetés által érintett más csoportokétól. A többségitől eltérő szexuális irányultsághoz kapcsolódó stigma miatt a szexuális kisebbségek hatékony jogvédelme más csoportok esetében nem tapasztalható nehézségekbe ütközik, amely önmagában is indokolja, hogy e csoport kiemelt figyelmet kapjon a hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéskor. Az elmúlt évek melegfesztiváljain történtek ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy a meleg és leszbikus emberekkel szembeni előítéletek szélsőséges, erőszakos formában is megjelennek, ezért mindenképpen szükség van aktív állami szerepvállalásra is.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság eddigi munkája során az itt megfogalmazott szempontok szerint járt el, és nem tett különbséget a hátrányos megkülönböztetést elszenvedett csoportok között. Külön örömkre szolgált, hogy az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület jogalkotási javaslatában – a magyar kormányzati szervek közül egyedülálló progresszivitásról tanúbizonyságot téve – támogatta az azonos nemű párok teljes jogegyenlőségét. Bízunk benne, hogy a Hatóság megőrizve korábban tanúsított elkötelezettségét, ismét kiáll a meleg, leszbikus, biszexuális és transznemű emberek jogaiért.

Mindezek alapján javasoljuk:

- a Hatóság által a TÁMOP – 5.5.5/08/1 pályázat keretében kidolgozásra kerülő programok célcsoportjai között jelenjenek meg a szexuális kisebbségek is;
- a Hatóság a programok tervezése és megvalósítása során vonja be a leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű emberek érdekében tevékenykedő civil szervezeteket;
- a Hatóság gyakoroljon nyomást, hogy a hasonló állami kezdeményezések során a szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetés a faji, vallási, nemi és életkor szerinti diszkriminációhoz hasonló elbírálás alá essen.

Budapest, 2008. november 4.

Mocsonaki László, ügyvivő s.k.
Háttér Társaság a Melegekért